

Dönem : 1

Toplantı : 2 MİLLET MECLİSİ Ş. Sayısı : 132 ye 2 nci ek

Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt kanunu tasarısının Cumhuriyet Senatosunca değiştirilen ve Millet Meclisince benimsenmiyen maddeleri hakkında Karma Komisyon raporu ile Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosu ve Karma Komisyon metinleri (M. Meclisi 1/273, C. Senatosu 1/217)

(Not : C. Senatosu S. Sayısı : 162)

Sendikalar Kanunu teklifi ve tasarısı ile Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt kanunu tasarısı hakkında kurulu Türkiye Büyük Millet Meclisi Karma Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Karma Komisyonu

Esas No: 1/273

Karar No: 3

13.7.1963

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Karma Komisyonumuz, 13 Temmuz 1963 günkü Birleşiminde, Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt kanunu tasarısının Millet Meclisiyle Cumhuriyet Senatosu arasındaki ihtilâflı maddelerini, Hükümet adına Çalışma Bakanının huzurunda incelemiş ve aşağıdaki hususları kararlaştırmıştır:

1. Karma Komisyon, lokavtın kanuni olabilmesi için lüzumlu tek şartın bu lokavtın amacının iş şartlarında veya bunların tatbik tarz ve usullerinde değişiklik yapmak veya yeni iş şartları kabul ettirmek olması bulunmadığını ve lokavtın kanuni olabilmesi için, ayrıca, bu kanunda yer alan diğer şart, usul, şekil ve sürelerle de uyulması gerektiğini mütelââ ederek, 18 nci madde metnini bu tarzda kaleme almıştır.

2. Karma Komisyon, 26 nci maddeyi redaksiyon bakımından düzgün bir şekle sokmuştur.

3. Karma Komisyon, 36 nci maddeyi, Yüksek Hakem Kuruluna Yargıtaydan gelen üyenin Başkanlık etmesini uygun görerek, Cumhuriyet Senatosunca kabul edildiği tarzda benimsemiştir.

4. Karma Komisyon, 43 nci maddeyi, redaksiyon bakımından düzgün bir şekle sokmuştur.

5. Karma Komisyon, 49 nci maddeyi, Yüksek Ulaştırma Kurulu dışında kalan uzlaştırma kurullarının toplu iş sözleşmesi niteliğini kazanan kararlarının da resim ve haredan muafiyetini sağlıyacak tarzda kaleme almıştır.

6. Karma Komisyon, 56 nci maddeyi, terimin şartı olarak grev veya lokavtın vukubulmuş olması fikrini metne hâkim kılarak yeniden kaleme almıştır.

7. Karma Komisyon, Cumhuriyet Senatosunca metne eklenen yeni 64 nci madde muhtevası kanun tekniği bakımından Sendikalar Kanununda yer alması gerektiği cihetle (ve bu hükümler, esasen, Karma Komisyon tarafından, Sendikalar Kanununun 31 nci maddesinin 12 nci bendine eklenmiş bulunduğundan), bu maddeyi metinden çıkarmıştır.

8. Karma Komisyon, Cumhuriyet Senatosunca numarası 65 olarak tesbit edilen maddeyi 64 nci madde olarak aynen kabul etmiştir.

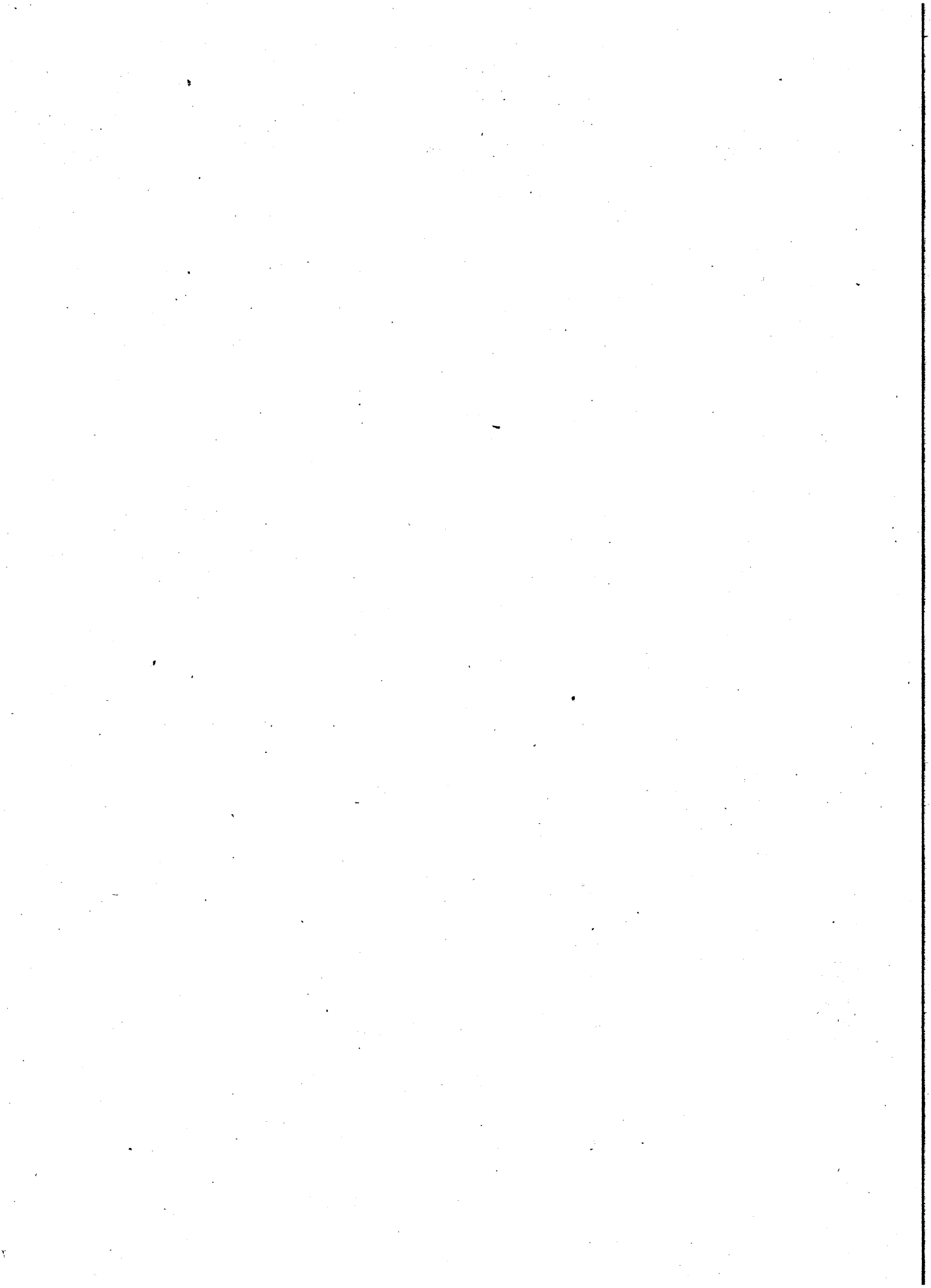
9. Karma Komisyon, Cumhuriyet Senatosunca numarası 66 olarak tesbit edilen maddeyi 65 nci madde olarak aynen kabul etmiştir.

10. Karma Komisyon, Cumhuriyet Senatosunca numarası 67 olarak tesbit edilen maddeyi 66 nci madde olarak aynen kabul etmiştir.

11. Genel Kurulda, öncelikle görüşülmesi temennisiyle Yüksek Başkanlığa sunulur.

T. B. M. M.

Karma Komisyon Başkanı	Sözcü	Kâtip	
Bursa C. Senatosu Üyesi	İstanbul Milletvekili	İzmir Milletvekili	C. Senatosu Tabii Üyesi
<i>Ş. Kayalar</i>	<i>C. Kırca</i>	<i>S. Kaygan</i>	<i>S. Karaman</i>
Cumhurbaşkanınca S.Ü.	Diyarbakır Senatörü	Afyon M. Milletvekili	Artvin Milletvekili
<i>Â. Artus</i>	<i>A. Erdoğan</i>	<i>H. N. Bâki</i>	<i>S. Eminoğlu</i>
	İzmir Milletvekili	Zonguldak Milletvekili	
	<i>Ş. Bakır</i>	<i>M. A. Postolci</i>	

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt kanunu tasarısı

Lokavtın tanımı

MADDE 18. — Bir iş kolunda veya iş yerinde faaliyetin büsbütün durmasına sebeb olacak tarzda, iş veren veya iş veren vekili tarafından kendi teşebbüsüyle veya bir teşekkülün verdiği bir karara uyarak işçilerin topluca işten uzaklaştırılmasına lokavt denilir.

İş verenlerin işçilerle olan münasebetlerinde iktisadi ve sosyal durumlarını korumak veya düzeltmek amacıyla ve bu kanundaki şart, usul, şekil ve sürelerle uygun olarak yapılan lokavta, kanuni lokavt; bu amacın dışında ve bu kanundaki şart, usul, şekil ve sürelerle uyulmaksızın yapılan lokavta, kanun dışı lokavt denilir.

Grev veya lokavt hakkının teminatı

MADDE 26. — Hizmet akitlerine, grev veya lokavt hakkından vazgeçilmesine veya bu hakların kısılmasına dair hükümler konamaz. Bu tarzda konulmuş olan hükümler bätıldır.

Toplu iş sözleşmelerine, sözleşme süresince uyuşmazlık hakkında özel tahkime başvurulacağına dair hükümler konabilir. Bu hükümlerde, aynı mahaldeki iş yeri veya iş yerleri için özel tahkimin il hakem kurulu tarafından; bir iş kolu içinse, Yüksek Hakem Kurulu tarafından yapılacağı belirtilebilir.

Yüksek Hakem Kurulunun kuruluşu ve görevleri

MADDE 36. — 1. Bu kanunda başkaca bir hüküm yoksa, il hakem kurulu kararları aleyhine bu kurulun başkanlığına verilen itiraz dilekçeleri, 35 nci maddede yazılı itiraz süresinin bitiminden sonraki üç iş günü içinde Yüksek Hakem Kurulu Başkanlığına gönderilir.

Uyuşmazlık bir iş kolunda çıkmış olup birden fazla ilde bulunan iş yerlerini ilgilendiriyorsa, Yüksek Hakem Kurulu doğrudan doğruya yetkilidir.

2. Yüksek Hakem Kurulu, itiraz veya müracaat dilekçesinin alındığı günden başlayarak altı iş günü içinde Ankara'da toplanır. Toplantının gün, saat ve yeri Çalışma Bakanlığınca tesbit edilir.

3. Yüksek Hakem Kurulu, Danıştay Genel Kurulunun kendi üyeleri arasından seçeceği bir daire başkanının başkanlığında:

- a) Yargıtayın iş dâvalarına bakan Dairesinin Başkanı;
- b) Üniversitelerin hukuk, iktisat ve siyasal bilimler öğretim üyelerinin bir seçici kurul halinde Ankara'da Ankara Üniversitesi Rektörlüğünün çağrısı üzerine toplanarak kendi aralarından seçecekleri bir iktisat veya iş hukuku öğretim üyesi;
- c) Çalışma Bakanlığı Birinci Hukuk Müşaviri;
- d) Çalışma Bakanlığı Çalışma Genel Müdürü;
- e) İşçiler adına seçilen iki hakem ile,
- f) İş verenler adına seçilen iki hakemden kurulur.

Seçimle gelen Başkan ve üyeler iki yıl için seçilirler. Yeniden seçilmek caizdir.

İşçi ve iş verenler adına seçilen hakemlerle yukarıda söz konusu üniversite öğretim üyesinin, her hangi bir siyasi partinin üyesi olmaması şarttır.

Başkanlık ile seçimle gelen her bir üyelik için aynı şekilde ikişer yedek seçilir.

Bu maddede söz konusu seçici kurullar, üye tamsayısının salt çoğunluğu ile toplanırlar. Seçilebilmek için, hazır bulunan üyelerin salt çoğunluğunun oyu şarttır.

4. Yüksek Hakem Kurulu meseleyi, evrak üzerinde inceler. Yeteri kadar aydınlatılmamış bulduğu yönleri, ilgililerden sorarak tamamlar. Ayrıca, görüşlerini öğrenmek istediği kimseleri çağır.

CUMHURİYET SENATOSUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Toplu iş sözleşmesi, Grev ve lokavt kanunu tasarısı

Lokavtın tarifi

MADDE 18. — Bir iş kolunda veya iş yerinde faaliyetin büsbütün durmasına sebeb olacak tarzda, iş veren veya iş veren vekili tarafından kendi teşebbüsü ile veya bir teşekkülün verdiği bir karara uyarak işçilerin topluca işten uzaklaştırılmasına lokavt denilir.

İş şartlarında veya bunların tatbik tarz ve usullerinde değişiklik yapmak veya yeni iş şartları kabul ettirmek amacıyla yapılan lokavta kanuni lokavt; bu amacın dışında veya bu kanun hükümlerine uyulmaksızın yapılan lokavta, kanun dışı lokavt denilir.

Grev ve lokavt hakkının teminatı

MADDE 26. — Hizmet akitlerine, grev veya lokavt hakkından vazgeçilmesine veya bu hakların kısılmasına dair hükümler konamaz. Bu tarzda konulmuş olan hükümler bătıldır.

Toplu iş sözleşmelerine, sözleşme süresince uyuşmazlık hakkında özel hakeme başvurulacağına dair hükümler konabilir. Bu hükümlerde, aynı mahaldeki iş yeri veya iş yerleri için özel hakeme başvurulacağı il hakem kurulu tarafından; bir iş kolu içinse, Yüksek Hakem Kurulu tarafından belirtilebilir.

Yüksek Hakem Kurulunun kuruluşu ve görevleri

MADDE 36. — 1. Yüksek Hakem Kurulu :

- a) Yargıtay'ın iş dâvalarına bakan dairesi Başkanının başkanlığında;
- b) Danıştay Genel Kurulunun seçeceği bir dâva Dairesi Başkanı;
- c) Üniversitelerin Hukuk, İktisat ve Siyasal Bilgiler öğretim üyelerinin bir seçici kurul halinde Ankara'da Ankara Üniversitesi Rektörlüğünün çağrısı üzerine toplanarak kendi aralarında seçecekleri bir iktisat veya iş hukuku öğretim üyesi;
- d) Çalışma Bakanlığı Birinci Hukuk Müşaviri;
- e) Çalışma Bakanlığı Çalışma Genel Müdürü;
- f) İşçiler adına seçilen iki hakem ile;
- g) İş verenler adına seçilen iki hakemden kurulur.

Seçimle gelen üyeler iki yıl için seçilirler. Yeniden seçilmek caizdir.

Yukarıda söz konusu üniversite öğretim üyesinin, her hangi bir siyasi partinin üyesi olmaması şarttır.

Seçimle gelen her bir üyelik için aynı şekilde ikişer yedek seçilir. Kurul Başkanlığı için birinci ve ikinci yedek, Yargıtay Hukuk Daireleri Genel Kurulunca Hukuk Daireleri Başkanları arasından seçilir.

Bu madde söz konusu seçici kurullar, üye tamsayısının salt çoğunluğu ile toplanırlar. Seçilebilmek için, hazır bulunan üyelerin salt çoğunluğunun oyu şarttır.

2. Bu kanunda başkaca bir hüküm yoksa, il hakem kurulu kararları aleyhine bu kurulun başkanlığına verilen itiraz dilekçeleri, 35 nci maddede yazılı itiraz süresinin bitiminden sonraki üç iş günü içinde Yüksek Hakem Kurulu Başkanlığına gönderilir.

Uyuşmazlık bir iş kolunda çıkmış olup birden fazla ilde bulunan iş yerlerini ilgilendiriyorsa, Yüksek Hakem Kurulu doğrudan doğruya görevlidir.

3. Yüksek Hakem Kurulu, itiraz veya müracaat dilekçesinin alındığı günden başlayarak altı iş günü içinde Ankara'da toplanır. Toplantının gün, saat ve yeri Çalışma Bakanlığınca tesbit edilir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

rıp dinler veya bunların görüşlerini yazı ile bildirmelerini ister. Bu kimseler hakkında Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun tanıklara ve bilirkişilere ilişkin hükümleri uygulanır.

Yüksek Hakem Kurulu üyelerinin tamamının katılmasıyla toplanır. Ancak, Başkan hariç, üyelere ikisinin katılmaması toplanmaya engel olmaz. Özürlü veya izinli olan asıl Başkan veya üyenin yerini yedek Başkan veya yedek üyelere biri alır. İşçiler adına seçilen bir asıl hakemin yerini, ancak yine işçiler adına seçilen bir yedek hakem alabilir; iş verenler adına seçilen bir asıl hakemin yerini de, ancak yine iş verenler adına seçilen bir yedek hakem alabilir. Yüksek Hakem Kurulu, toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir. Lehte ve aleyhte oylar eşitse, Başkanın bulunduğu taraf çoğunluğu sağlar.

Yüksek Hakem Kurulu kararları kesindir.

Özel tahkim

MADDE 43. — Taraflar, anlaşarak, uyuşmazlığın her safhasında özel tahkime başvurabilirler. Toplu iş sözleşmesinde, taraflardan birinin başvurması üzerine özel tahkime gidileceğine dair hükümler saklıdır.

Uyuşmazlık, uzlaştırma yahut grev veya lokavt veyahut kanuni tahkim safhasında iken, taraflar, özel tahkime başvurmak istediklerini, uyuşmazlığın bulunduğu safhaya göre yetkili oldukları hallerde Bölge Çalışma Müdürlüğüne veya Çalışma Bakanlığına veyahut İl Hakem Kurulu veya Yüksek Hakem Kurulu Başkanlığına yazı ile bildirirlerse, uzlaştırma veya kanuni tahkime ilişkin hükümler uygulanmaz.

Resim ve harc muafiyeti

MADDE 49. — Toplu iş sözleşmesi ve toplu iş sözleşmesi hükmündeki uzlaştırma kurulu ve il hakem kurulu ve Yüksek Hakem Kurulu kararları ve bunlarla ilgili bütün işlemler, her türlü resim ve harcdan muaftır. Noter harçları, bu hükmün dışındadır.

19 ncu maddenin 3 ncu bendi gereğince mahkemece alınan grev veya lokavtin durdurulmasına dair karar ile bu kararın tebliği, her türlü resim, harc ve tebligat ücretinden muaftır.

Grev ve lokavt yasaklarına uyulmaması

MADDE 56. — 20 nci maddede yazılı grev ve lokavt yasaklarına aykırı olarak greve veya lokavta karar verenler, böyle bir greve veya lokavta katılanlar, böyle bir greve veya lokavta devam edenler, böyle bir greve veya lokavta karar verilmesine veya bunlara katılmaya veya devama zorlayan veya teşvik edenler veya bu yolda propaganda yapanlar, diğer kanunlarda daha ağır bir hüküm mevcut değilse, altı aydan az olmamak üzere hapis ve beşyüz liradan az olmak üzere ağır para cezasına mahkûm edilirler. Tekerrür halinde, bu cezaların iki katına hükümlenir.

İşçi niteliği taşımayan kamu hizmeti görevlilerinin, 17 nci maddenin 1 nci fıkrasında tarif edilen tarzda işi bırakmaları halinde, buna karar verenler veya bunu tertipliyenler veya ilân edenler veya buna devam edenler veyahut buna karar verilmesine veya bunun tertiplenmesine veya ilân edilmesine veya buna katılmaya veya devama zorlayan veya teşvik edenler veyahut bu yolda propaganda yapanlar, diğer kanunlarda daha ağır bir hüküm mevcut değilse, 1 nci fıkrada gösterilen cezalara mahkûm edilirler.

C. Senatosunun kabul ettiği metin

Yüksek Hakem Kurulu, meseleyi, evrak üzerinde inceler. Yeteri kadar aydınlatılmamış bulunduğu yönleri, ilgililerden sorarak tamamlar. Ayrıca, görüşlerini öğrenmek istediği kimseleri çağırıp dinler veya bunların görüşlerini yazı ile bildirmelerini ister. Bu kimseler hakkında Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun tanıklara ve bilirkişilere ilişkin hükümleri uygulanır.

4. Yüksek Hakem Kurulu, üyelerinin tamamının katılmasıyla toplanır. Ancak, Başkan hariç, üyelere ikisinin katılmaması toplantıya engel olmaz. Özürlü veya izinli olan asıl Başkan veya üyenin yerini yedek Başkan veya yedek üyelere biri alır. İşçiler adına seçilen bir asıl hakemin yerini, ancak yine işçiler adına seçilen bir yedek hakem alabilir; işverenler adına seçilen bir asıl hakemin yerini de, ancak yine işverenler adına seçilen bir yedek hakem alabilir. Yüksek Hakem Kurulu, toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir. Lehte ve aleyhte oylar eşitse, Başkanın bulunduğu taraf çoğunluğu sağlar.

Yüksek Hakem Kurulu kararları kesindir.

Özel hakeme başvurma

MADDE 43. — Taraflar, anlaşarak, uyuşmazlığın her safhasında özel hakeme başvurabilirler. Toplu iş sözleşmesinde, taraflardan birinin başvurması üzerine özel hakeme başvurulacağına dair hükümler saklıdır.

Uyuşmazlık, uzlaştırma yahut grev veya lokavt veyahut kanuni hakeme başvurulduğu safhasında iken, taraflar, özel hakeme başvurmak istediklerini, uyuşmazlığın bulunduğu safhaya göre yetkili oldukları hallerde Bölge Çalışma Müdürlüğüne veya Çalışma Bakanlığına veyahut İl Hakem Kurulu veya Yüksek Hakem Kurulu Başkanlığına yazı ile bildirirlerse, uzlaştırma veya kanuni hakeme başvurmaya ilişkin hükümler uygulanmaz.

Resim ve harc muafiyeti

MADDE 49. — Yüksek ve il hakem kurullarının kararları ile Yüksek Uzlaştırma Kurulunun toplu iş sözleşmesi hükmündeki kararları her türlü resim ve harctan muafittir.

19 ncu maddenin 2 nci bendi gereğince mahkemece alınan grev veya lokavtın durdurulmasına dair karar ile bu kararın tebliği, her türlü resim, harc ve tebligat ücretinden muafittir.

Grev ve lokavt yasaklarına uyulmaması

MADDE 56. — 20 nci maddede yazılı grev ve lokavt yasaklarına aykırı olarak greve veya lokavta karar verenler veya katılanlar veya vukubulan bir lokavta devam edenler, böyle bir grev veya lokavta karar verilmesine veya bunlara katılmaya veya devama zorlayan veya teşvik edenler veya bu yolda propaganda yapanlar, diğer kanunlarda daha ağır bir hüküm mevcut değilse, altı aydan az olmamak üzere hapis ve beşyüz liradan az olmamak üzere ağır para cezasına mahkûm edilirler. Tekerrür halinde, bu cezaların iki katına hükmolunur.

İşçi niteliği taşımayan kamu hizmeti görevlilerinin, 17 nci maddenin 1 nci fıkrasında tarif edilen tarzda işi bırakmaları halinde, buna karar verenler veya bunu tertipliyenler veya ilân edenler veya buna devam edenler veyahut buna karar verilmesine veya bunun tertiplenmesine veya ilân edilmesine veya buna katılmaya veya devama zorlayan veya teşvik edenler veyahut bu yolda propaganda yapanlar, diğer kanunlarda daha ağır bir hüküm mevcut değilse, 1 nci fıkrada gösterilen cezalara mahkûm edilirler.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

DOKUZUNCU BÖLÜM.

Son hükümler

Kaldırılan kanun maddeleri

MADDE 64. — 25 Ocak 1950 tarihli ve 5518 sayılı Kanun ve 2 Mart 1954 tarihli ve 6298 sayılı Kanunla değiştirilmiş olan 8 Haziran 1936 tarihli ve 3008 sayılı İş Kanununun 29, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 127,128,129,130,131,132,133,134,135 ve 136 ncı maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlüğe giriş

MADDE 65. — Bu kanunun Yüksek Uzlaştırma Kurulunun devamlı görev yapacak başkan ve üyelerinin seçilmesi veya atanması, Yüksek Hakem Kurulunun devamlı görev yapacak asıl ve yedek başkan ve üyelerinin seçilmesi veya atanmasına ilişkin hükümleri ile 44 ncü maddede söz konusu Tahkim Tüzüğü'nün hazırlanması ile ilgili hükümleri ve 51 nci madde hükmü ve 3 ncü geçici madde hükümleri yayımı tarihinde; diğer hükümleri, yayımından otuz gün sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 66. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

C. Senatosunun kabul ettiği metin

MADDE 64. — 55, 56, 57, 58, 59, 60 ve 61 nci maddelere göre hüküm giymiş olanlar, kanun hükümlerine göre haklarında uygulanacak diğer cezalar saklı kalmak kaydıyla, hükmün kesinleşmesinden itibaren üç yıl süreyle, Sendikalar Kanununa göre kurulan teşekküllerde idare haysiyet davanı üyeliği, denetleme veya temsil görevi almak hakkını kaybederler.

Cezanın tecili veya af ile düşmüş olması bu madde hükümlerinin uygulanmasına engel değildir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Son hükümler

Kaldırılan kanun maddeleri

MADDE 65. — 25 Ocak 1950 tarihli ve 5518 sayılı Kanun ve 2 Mart 1954 tarihli ve 6298 sayılı Kanunla değiştirilmiş olan 8 Haziran 1936 tarihli ve 3008 sayılı İş Kanununun 29, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135 ve 136 ncı maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlüğe giriş

MADDE 66. — Bu kanunun Yüksek Uzlaştırma Kurulunun devamlı görev yapacak başkan ve üyelerinin seçilmesi veya atanması, Yüksek Hakem Kurulunun devamlı görev yapacak asıl ve yedek başkan ve üyelerinin seçilmesi veya atanmasına ilişkin hükümleri ile 44 ncü maddede söz konusu Uzlaştırma ve Hakeme Başvurma Tüzüğü'nün hazırlanması ile ilgili hükümleri, 51 nci madde hükmü ve 3 ncü geçici madde hükümleri yayımı tarihinde; diğer hükümleri, yayımından otuz gün sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 67. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Karma Komisyonu

Esas No. 1/273

13 . 7 . 1963

T. B. M. M. Karma Komisyonunun değişikliği

Lokavtın tarifi.

Madde 18. — Bir iş kolunda veya iş yerinde faaliyetin büsbütün durmasına sebebolacak tarzda, iş veren veya iş veren vekili tarafından kendi teşebbüsü ile veya bir teşekkülün verdiği karrera uyarak, işçilerin topluca işten uzaklaştırılmasına lokavt denilir.

İş şartlarında veya bunların uygulanma tarz ve usullerinde değişiklik yapmak veya yeni iş şartları kabul ettirmek veya mevcut iş şartlarını korumak amacıyla ve bu kanun hükümlerine uygun olarak yapılan lokavta, kanuni lokavt; bu amacın dışında veya bu kanun hükümlerine uyulmaksızın yapılan lokavta, kanun dışı lokavt denilir.

Grev ve lokavt haklarının teminatı:

MADDE 26. — Hizmet akidlerine grev veya lokavt hakkından vazgeçilmesine veya bu hakların kısılmasına dair hükümler konulamaz. Bu tarzda konulmuş olan hükümler bătıldır.

Toplu iş sözleşmelerine, sözleşme süresince uyuşmazlık hakkında özel hakeme başvurulacağına dair hükümler konulabilir. Bu hükümlerde, aynı mahaldeki iş yeri veya iş yerleri için, özel hakemliğin il hakem kurulu tarafından; bir iş kolu için ise, Yüksek Hakem Kurulu tarafından; yapılacağı belirtilebilir.

Madde 36. — Karma Komisyon, Cumhuriyet Senatosunca kabul edilen 36 nci madde metnini aynen benimsemektedir.

Özel hakeme başvurma :

Madde 43. — Taraflar, anlaşarak, uyuşmazlığın her safhasında özel hakeme başvurabilirler. Toplu iş sözleşmesinde, taraflardan birinin başvurusu üzerine özel hakeme gidileceğine dair hükümler saklıdır.

Uyuşmazlık, uzlaştırma yahut grev veya lokavt veyahut kanuni hakemlik safhasında iken, taraflar, özel hakeme başvurmak istediklerini, - uyuşmazlığın bulunduğu safhaya göre yetkili oldukları hallerde - bölge çalışma müdürlüğüne veya Çalışma Bakanlığına veyahut il hakem kurulu veya Yüksek Hakem Kurulu Başkanlığına yazıyla bildirirlerse, uzlaştırma veya kanuni hakeme başvurulmasına ilişkin hükümler uygulanmaz.

Resim ve hare muaflığı :

Madde 49. — Yüksek Hakem Kurulunun ve il hakem kurullarının kararları ile Yüksek Uzlaştırma Kurulunun ve bu kanunda söz konusu diğer uzlaştırma kurullarının toplu iş sözleşmesi hükmündeki kararları, her türlü resim ve harctan muaftır.

19 ncu maddenin 2 nci bendi gereğince mahkemece alınan grev veya lokavtın durdurulmasına dair karar ile bu kararın tebliği, her türlü resim, hare ve tebligat ücretinden muaftır.

Grev ve lokavt yasaklarına uyulmaması :

Madde 56. — 20 nci maddede yazılı grev ve lokavt yasaklarına aykırı olarak vukubulan bir greve veya lokavta karar verenler veya katılanlar veya devam edenler, böyle bir greve veya lokavta karar verilmesine veya bunlara katılmaya veya devama zorlayan veya teşvik edenler veya bu yolda propaganda yapanlar, diğer kanunlarda daha ağır bir hüküm mevcut değilse, altı aydan az olmamak üzere hapis ve beş yüz liradan az olmamak üzere ağır para cezasına mahkûm edilirler. Tekerrür halinde, bu cezaların iki katına hükmolunur.

İşçi niteliği taşımayan kamu hizmeti görevlilerinin, 17 nci maddenin 1 nci fıkrasında târif edilen tarzda işi bırakmaları halinde, buna karar verenler veya bunu tertipliyenler veya ilân edenler veya buna devam edenler veyahut buna karar verilmesine veya bunun tertiplenmesine veya ilân edilmesine veya buna katılmaya veya devama zorlayan veya teşvik edenler veyahut bu

yolda propağanda yapanlar, diğcr kanunlarda daha ağır bir hüküm mevcut değılse, 1 nci fıkrada gösterilen cezalara mahkûm edilirler.

Madde 64. — Karma Komisyon, metne Cumhuriyet Senatosunca eklenen 64 ncü maddenin tamamıyla çıkarılmasını kabul etmiştir.

Madde 65. — Karma Komisyon, Cumhuriyet Senatosunun numarasını 65 olarak tesbit ettiği metni aynen 64 ncü madde olarak kabul etmiştir.

Madde 66. — Karma Komisyon, Cumhuriyet Senatosunun numarasını 66 olarak tesbit ettiği metni aynen 65 nci madde olarak kabul etmiştir.

Madde 67. — Karma Komisyon, Cumhuriyet Senatosunun numarasını 67 olarak tesbit ettiği metni aynen 66 ncı madde olarak kabul etmiştir.